

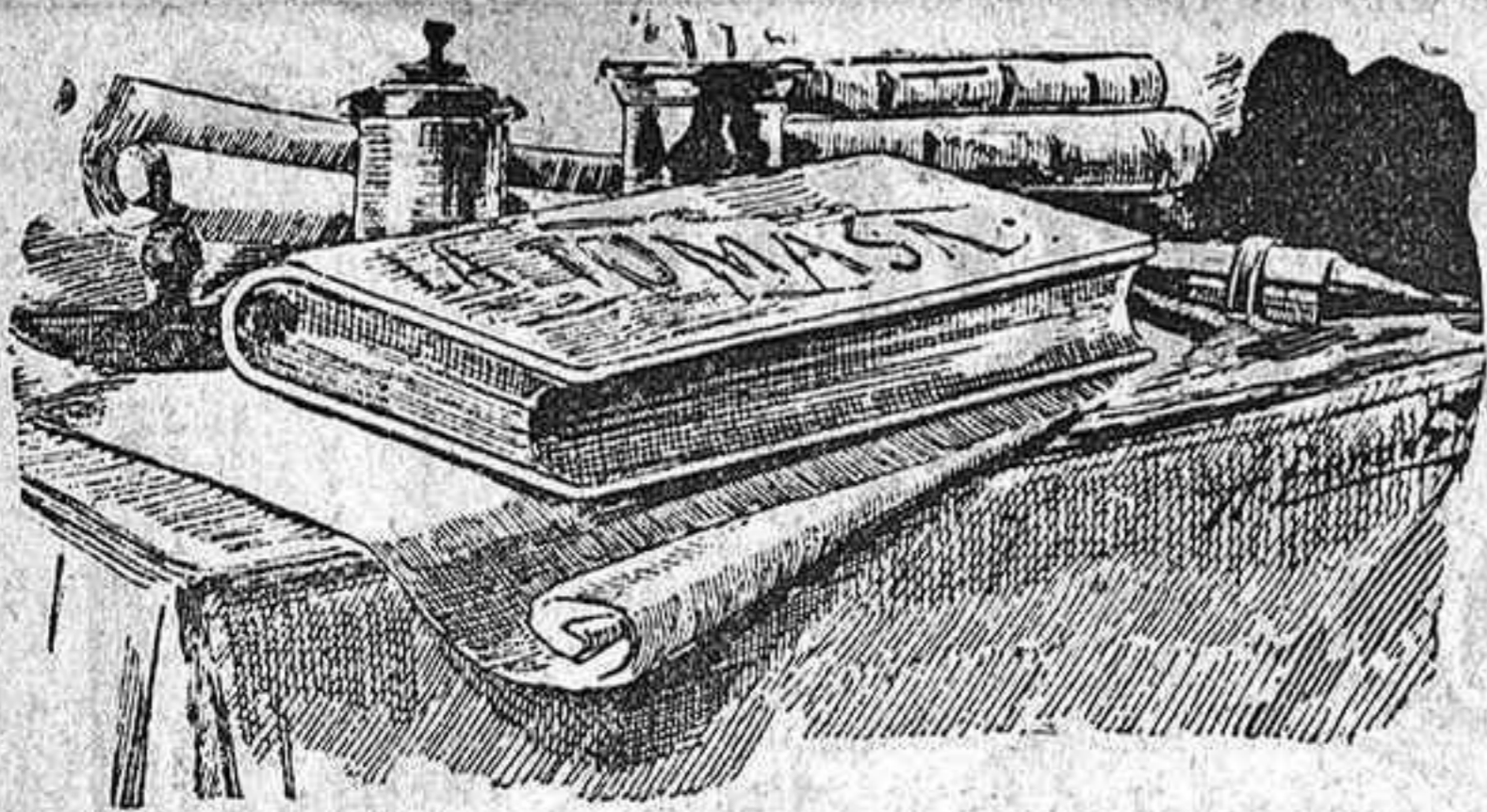
ANY II

NÚM. 67

BARCELONA 6 DECEMBRE DE 1889.

Dolors Perles

JO!

o, aquí hont me vehuen, ó mes ben dit: aquí hont no 'm vehuen; soch aquell que per lo Febrer farà 22 anys va donar á guanyar una pesseta á una parroquia que avuy encara existeix, ab motiu de la meua entrada en aquest mon; que si are fos á fer, prou vos prometo jo que hauria entrat per un altre puesto, encare que hagués sigut per la cuyna de cá la Samá ó per lo cel-obert de ca 'n Girona.

Pero, deixemnos de quentos que si 'm posava á esplicar la meua biografia, pot ser á algún lector li vindrian ganas de plorar.

Donchs, jo, tot y tenint 22 anys, encara no soch casat; y no es perque no hagi pogut casarme, molt al contrari, de casadoras se me n' han presentat á grapat; soch vistós, no 'm falta tranquilitat, alegría, ni temps per fer lo calavera; de tot aixó me 'n sobra; lo que no m' sobra son dinérs, aixó ho poden ben creure; pero perxó sempre 'm diverteixo y vaig á tot arréu sense gastarme un céntim; soch *arrossaire*, ho dich ben alt; fins aquí aixó no es fer cap mal á ningú ni crech que m' agafin per xó.

Encar que no siga *bolero* m' agrada 'l ballar ó 'l *fer sarau*, sobre tot quan ve alguna festa major dels pobles vehins, no me 'n deixo perdre cap; á segui envelats y cassinos!

Jo y un xicot adrogué de la baixada de Viladecols, menut com una bola de billar, pero trempat de debó, junt ab dos ó tres mes que fan de *comparsas*, seguim aquells *temples* com aquell que segueix monuments.

Fa poch que va toarnos d' anar á las Corts; á 'n aquell poblet que tenen un dipòsit de pobrets *tocats de l' ala*; vam' anarhi á la nit y á peu; no estém per gastos.

Ja som al cassino; feya poch rato que habian comensat lo vals; dono un cop d' ull y veig una mosseta ab un cos blanch guarnit ab puntas de color de pressech que estava esperant algú que la fes sortir á ballar; li demano, 'm diu que si y ja 'm va tenir engrescat no mes al donar lo primer vol. Quin tipo mes ben format! 'M va dir que era filadora de calcs Enmenllóns. Com que teníam si fa ó no fa la mateixa estatura, los seus ulls venian al frente mateix dels meus, lo seu nasset igual y de tant en tant los dos nassos s' acostavan y 's separavan com si juguessin á riscat.

—Vosté es d' aquest poble? vaig preguntarli, per comensar á buscar conversa,

—Si senyor, y vosté deu ser foraster ¿vritat?

—Si pero no soch foraster de fora com potser vosté s' pensa; soch de Barcelona.

No se si es que jo li vaig simpatisar ó es que li va venir de gust que jo sigués de Barcelona ó que; lo cert es que al acabar lo ball primer, li vaig comprometre tots los altres y ella no hi va tenir cap inconvenient (jo al seu puesto hauria fet lo mateix.)

De que era una noya bonica tots me ho deyan, pero jo ho veyia mes que tots, perque, la vritat, no semblava filla de aquell poble ni feya la cara de trevallar á la fábbrica, ab aquells ulls que tenia, que feyan serla me-reixedora de ferli qualsevol favor.

Se deya Conchita; un nom que li anava molt be á la cara; va dirme que estava al carrer.... pero si 'ls ho deya, sabrian tant com jo.

Los meus companys al veurer que m' havia abonat ab aquell angelet, venian á donarme la enhorabona y no va faltar algún que digués:

—¿Y no t' inspiras al costat d' aquesta *sílfide*?

Vaja, improvisali un vers, tu que 'n sabs.

—¿Vosté sab fer versos? va preguntarme ella.

—Si senyora ¿qué li sab greu?

—No senyor, al contrari, m' agradan molt.

—Vaja fesni *un de petit*; va replicar l' adroguér.

Tant van apurarme que 'm trech un llápis y al detrás d' una targeta vaig escriure lo següent després de rumiar la mostra:

Son tus ojos tan bonitos
y es tan linda tu boquita,
que al contemplar tu figura
me robas el alma, Conchita.

Ella al llegir aixó, no va poguer menos que donarme una mirada mes dolça que una americana de deu céntims, y fent una rialleta va donarme las gracias, ensenyant després á sa mare y á dos amigas com dos drachs que 'm miravan asombradas del meu talent.

—Está molt be; ¡qué 'n sab!—totas deyan. Y tan jove! No me 'n dava poch jo de llustro al sentir aquelles alabansas.

La xicota va quedarse aquella targeta sota el cos del vestit y va prometre guardarla sempre; ¡pobreta! jo vaig dirli que ella m' agradava molt y que l' estimava y fins vaig anyadirli que 'l diumenje següent aniria á casa seva per parlar de cosas mes avansadas, es á dir, per demanarla als seus pares.

No se si ella s' ho va creure; á mi 'm sembla que s' ho va empassar com totas.

Quan lo ball sigué del tot acabat fins va convidarme per anar á casa seva á menjar figas; eran dos quarts de cinch del dematí; varem anarhi y després de dexarli la figuera neta, vam marxar y no 'ns hem vist mes; La pobreta encare deu esperar que la vagi á demanar, y no hi pensat mes ab ella. Qu' havia d' anarhi á fer, si no vam deixar ni una figa per una segona visita.

Com aquesta son moltas á las que hi promés paraula d' amor y jurament de casarmhi.

Ho faig ab totas pero tinch la bona precaució de no donar may la direcció del meu domicili, no fos cas que algún día se 'm presentessin totas ab un rector cada una y m' obliguessin á casarme.

Prou!... *A casarse tocan!*... No mes m' agrada en lo Eldorado.

J. STARANSA.

GURIOSITATS

LAS CARRERAS

(Conclusió.)

Los romans ne deyan *cursores* dels seus *jockeys* y *agitadores* dels que preparavan los jochs equestres.

Los colors distintius del *jockey*, eran lo vert, vermell, blau y blanch. Domiciano va autorizar l' or y la pórpra.

Los primitius *cursores* pertenixian á la classe d' esclaus, pero lucg va barrejarshi la noblesa y Roma va tenir los *Gentlement-riders*, com també Societat de foment de la cria caballar (*Jockeys-clubs*) que organitzava las carreras y tenia la seva tribuna en la *pis'a*, enfront de la del César.

Lo president encarregat de dar la senyal de *partida* era nomenat *Designator* y la feya ab una *mappa*, nom que 's donava als toballons de taula.

Era un tros de tela ab borlas que 'l *designator* tirava á la pista al donar la senyal.

Segons la tradicio aquet accessori que persisteix avuy ab forma de banderín, va introduhirlo Nerón, qui, segons Cadioro, estant dinant un dia en la *Domus Aurea*, que tenia vistas al Circo Máximo, va sentir crits de los espectadors que s' impacientavan y tirant lo seu toballó per la finestra va donar ordre de que 's comenés la festa.

Tambè en temps de Nerón van idearse las carreras de caballs sólts y desbocats que s' han conservat en Roma fins fa poch y que 's coneix ab lo nom de *Corse dei barberi*.

En los temps moderns, Inglaterra va ser l' iniciadora d' aquestos jochs, trasmitintlos á totas las nacions d' Europa.

Lo primer dato que sobre aquest punt consigna la historia del *turf* inglés se refereix á l' época de Enrich II, y es deu á Fitzstephen, cronista coetáneo d' aquest monarca.

Algúns dels caballs dedicats á las carreras han arribat á obtenir preus fabulosos, qual máximium ha sigut el de 8.000 duros y s' han perdut y 's perden avuy grans quantitats en postas, constituhint un verdader joch d' asar autorisat per governs que persegueixen ab furor altres jochs menos destructors pero també menos aristócratas.

PEPET DEL HORT.

QUENTOS

En Pere deya á un amich seu en lo cassino:

—Aquets cambis bruscos de temperatura matan molta gent.

—Con tal de que no siguém vosté ni jo 'is morts... va respondra l' altre.

—Home encara 'm acontento jo ab menos: con tal que no siga jo.

CONSELL D' AMICH

¡Ay Quiquet! á mi m' han dit que ab la Ginta 't vols casá ¡bravo noy! no es mal partit mes mamante encara 'l dit ab donas no hi pots pensá.

Mira que si ho sab ton pare de segú tindrás desori y dirá la teva mare:

—Fill meu ets molt jove encare perque pensis ab casori.

La dona ab tu jugaria com qui juga ab un be-bé, y la gent te se 'n riuria; vaja tothom te creuria fill de la teva mullé.

Y 't portaria á costura y 't donaria *bonbons* y com ets tan criatura fins á mi se m' afigura que duria 'ls pantalons.

En fin si pensas casarte un consell te dono, noy; procura abans, lo buscarte una torreta hont estarte ben apropét de San Boy.

JOSEPH M.ª BERNIS.

A LOLA

Sueña el que á medrar empieza
sueña el que afana y pretende

CALDERON.

I

Te vegí en somni daurat
apropét meu. Los teu brassos
en lo meu coll, eran llassos
d' un hermós satí nevat!.....

May en lo mon he estimat
com á tú, tan sols á Deu!
Vull que sias sempre meu...
'm digueres..... y jo, creya
lo que no veigí, y veyá
lo que no creguí... ser teu!...

II

Vaig despertar tremolós;
creguí qu' encara somiava,
pus bo y despert, 'm trovava
á l' esglesia, ton espós;
Lo meu cor de pler confós
entre lo goig y l' esglay
va deixá escapar un ¡Ay!
y 'l echo digué... ¡No 't vol...!
Es d' un altre... 't deja sol!
mes mon cor va cridar: May!

RAMON BERTRAN.

En un bateig:

—Quin nom s' ha de posar á aquest nen?.. pregunta 'l capellá.

—Tigre. Respon lo padrí.

—No veu que es nom d' animal?

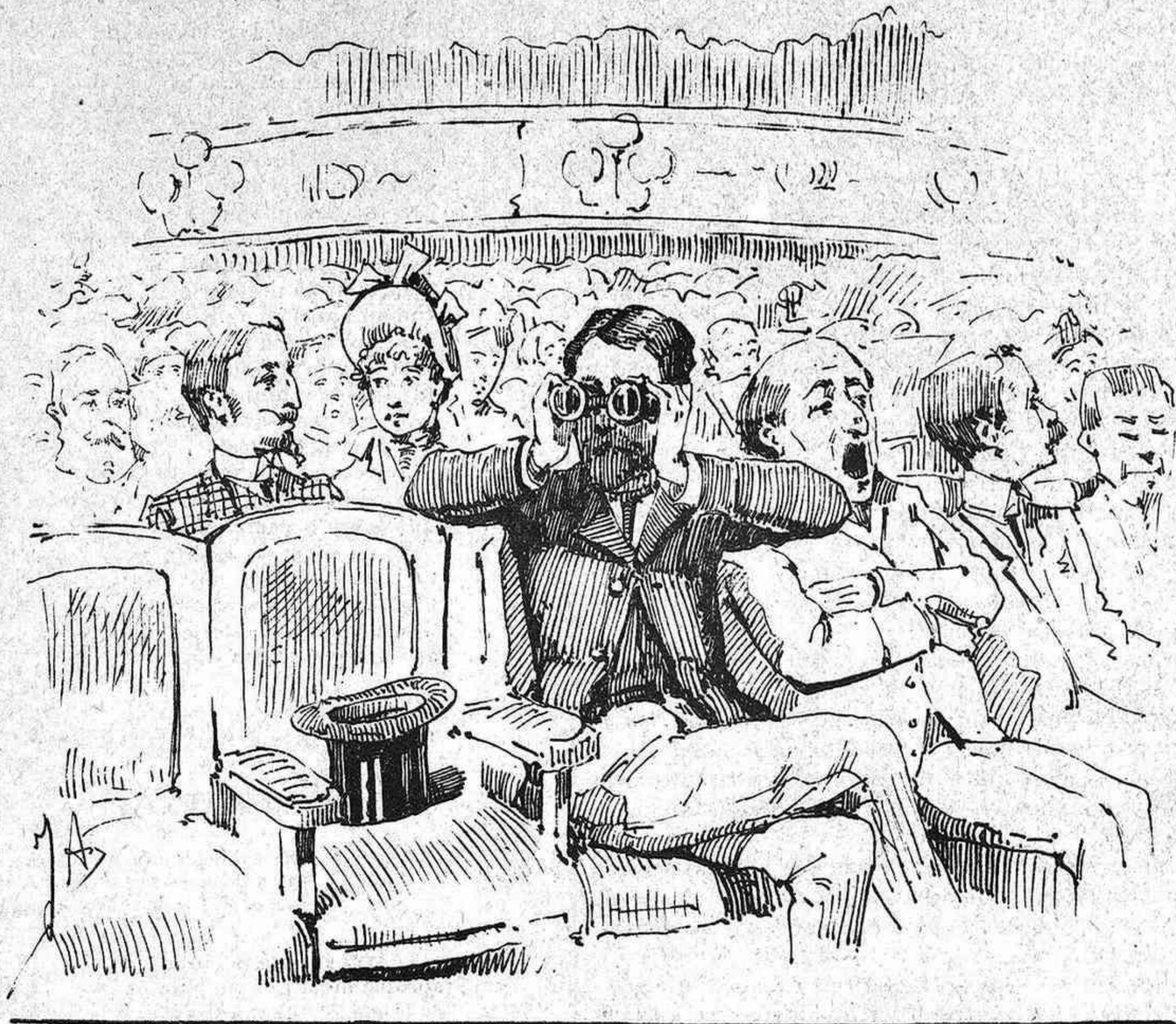
—Y Lleó XIII de qué 'l té?

Una senyora deya en una reunió senyalant al seu nen.

—Es molt viu. May lo puch enganyá.

—Es que no soch lo papá jo, contestá 'l marrech.

COSAS DE CASA

Aspecte que representa
tot l' auditori compacte
al acabars l' últim acte
d' una comedia dolenta.

Es de la Rambla el pis moll
de comoditat extrema,
y á demés un gran sistema
per trencars' la nou del coll

FRET

¡Voldria qu' es cremès... un barri!

—Veurás, veurás... Quan la várem afanar del aparador, vam quedá que la duríam quan l' un quan l' altre.

—Ja, ja... Jo la duré á l' hivern y tu pórtala al estiu.

—Noy... el griso va apretánt que un hom' en vá busca port.

—Ell que vagi apretant fort que jo aniré tremolant.

'M va di avuy á las deu, pero ab aquest frèt... ¿qui ho tréu?

Ja pot fer fret pluja ó vent qu' en Pau sempre va calent.

MEMORIAS D' UN BOLERO

CAPITOL 2.^{on}

Per lo qual lo prudent y curios lector coneixerá al aplaudit can-canista Cirera

Era á l' any xexanta set;
en Pau Baldiri Cirera,
un xicot molt calavera;
alt y prim com un llanguet.
Unich fill d' un bagulayre
de las voltas dels encants,
tenia pensaments grans
si be constancia no gayre.

No volguent seguir l' ofici
del seu pare, ni estudiá,
desde petit vá tirá
per la carrera del... vici.

Sempre ficat en cafés
y en *saraus* sempre ficat,
passava lo desditjat
lo temps sense guanyar rés.

Al contrari, destruïa
lo que l' gueto arraconava;
aixó l' trist l' enquerava
y un gran disgust ne tenia.

Tant aixis, que ab forts insults
lográ per fi 'n Pau Baldiri
dú' l' seu pare al cementiri
quedantse ell ab los baguls.

Pero, ¡ay! als quatre mesos
no li quedava ni un ral,
pero si per lo seu mal
li sobraven los inglesos.

Tret per aquets al carré,
veyentse perdut del tot,

vá pensar lo tabalot:

»—¿Quina tecla tocaré?

»Lo treball no es fet per mí,

»l' industria veig que no dona,

»cap circumstancia m' abona,

»no sé escriure ni llegí.

»Pero se ballá l' can-can,

»¡oh! per aixó tinch molt *alma*,

»sempre me n' hi endut la palma,

»¡no parava ni un instant!

»Admirador del *Mabill*,

»en quatre segons tan sols

»daba trescents giravols

»mes lleuger que cap cunill.

»Per saltar ningú me guanya!

»una nit de *carnaval*

»en lo *Circo* vaig fe un salt

»que vareix tocá l' aranya.

»¡Lo can-can! ¡quin pensament!

»la necessitat m' inspira;

»no 'm cap dupte, farem fira,

»vare m' hi arribo al moment.»

Y 's dirigí tot seguit

á un café de mala-mort

qui havia no lluny del port,

ahont cantavan tarde y nit.

Exposant sa habilitat

sent allí una cosa nova,

per l' amo d' aquella *cova*

queda l' instant contractat.

Encara 'm sembla que l' veig
lo dia del seu *debut*...

Quin can-can mes sostingut!

os dich que 'ns feya mareig.

¡Vaya un modo de voltá!

¡quins passos y contra-passos!

¡quins punts de gracia no escassos!

¡quin dalit! ¡quin remená!

¡Jo no se ahont posava l' seus!

de la terra li fugian,

y veyent que l' aplaudian,

volent fer un punt dels seus,

donant de *soltura* mostra,

saltá per sa mala sort

tan alt, que caigué com mort

després d' ensorrar mitg sostre.

¡Los espectadors, quins crits!

¡las *sanyoras*, quins gemechs!

¡lo cafeter, quins renechs!

¡y quin goig pe l' atrevits!

En mitg de tal confusió,

una dona alta y guapassa

desesperada traspassa

lo café sens dilació,

y mes groga que la cera

veyent á terra 'n Baldiri,

exclamá ab febrós deliri

¡Cirera! ¡pobre Cirera!

(Continuará).

JOSEPH M.ª CODOLOSA

LA SOGRA

ACLARACIÓ

He llegit ja la contesta
Que á mon escrit fas, Alí,
Y de lo que 'm dius allí.
Aquí 't dono la contesta.

En primér lloch tinch que dirte
Que cap sogra he agafat
Per modeló á lo espressat
No prenent ressentirte.

Y si ab tal apreciació
Vols entrar á discutir
Amich Bey, t' haig de advertir
Qu' ets de la regla, escepció.

També deus está enterat
Que un moro ab una cristiana
Te una forma poch galana
Perque l' moro es renegat.

De la sogra en general
Tractava en lo meu escrit
Ja que en general, ferit,
Son cor heu deixat, mortal.

Cap sogra he vist defensár
Quan tenim provas palpables,
Que no totas son culpables
Com veniu á suposár.

Y si existeix ignocencia
Y un culpable, te advocat,
Trovas que es barbaritat
Al fer us de la indulgencia?....

Aixo Alí-Bey 't demostra
Que cap gendre te conciencia
Ni cap rasgo de clemencia....
¿Vols milló botó per mostra?....

Cap sogra he vist insultá
Com á n' ella ho feu los gendres,
Ni tañ sols molestia pendrers,
Quan si vol, pot feus callá.

No obstant comprench l' neguit
Y es perque, en los vostras ócis
Ella us estorba l' negoci
Tot hi prenenthi partit.

Ella, ve á se l' vigilant
De totas vostres accions,
Y molts cops, las oracions
Us romp, quan esteu resant.

Naturalment la costella
Son amor li ofusca l' ulls...
¡Ay que 'n fariáu d' embulls
Si no fos la mare d' ella!....

Y com tampoch voleu creure,
Ja no vull mes contestá
Ves qué 'n trech jo de xiulá
Si per xó no voleu beure!....

Ab aixó faig punt y apart;
Un remey vaig á donarte,
No tracto pas d' enganyarte;
Obtindrás bon resultat.

Malament estás, 'm dius,
Donchs passantli una rendeta
Y comprant una torreta
A la sogra, felis vius.

Fes aixó, y estigas cert
Que curas, ab bona fé.
La recepta, no val ré.
L' teu amich

ROCAVERT (R.)

En lo Album del meu tío

—¿Que son Albums per retratos?
—Son uns llibres tothom creu
Que segons ne siga 'l preu
Poden ser cars ó baratos.
Des' que visch, moltissims ratos
He passat per descifrá
Estudiant del cor humá
Las passións que per ells senten,
Lo que 'ls albums representan
Sense poderho logrâ.

Mes, es tanta ma fatlera,
Que ab l' escás coneixement
Del home, que passió sent
Per una il·lússió primera,
Si la sent ben verdadera
M' he lograt multiplicar
Dintre ma testa y pensar
Lo que los distints cors diuhen,
Y del modo que descriuhen
Un Album, com se veurâ.

Per la nina encisadora
Que estimant, es estimada
Es una joya preuhada,
Sobre tot, si es guardadora
Del retrato del que adora,
Y molt més si acás l' atzar
Fa que no pugui parlar
Ab ell, ni tan sols un rato
Pus besantne son retrato
Pot son descohort mimvar.

Per la carinyosa esposa
Cual espós no l' hi somriu
L' Album li es un lenitiu
En mitx de la sua espantosa
Soletat. Ella febroza,
La efigie del seu marit
No 's descuida ni una nit
De besar, y encar que mort,
Prova regantla ab son plor
Que no l' llensará á l' olvit.

P' el nin que al entrâ á la vida
Feu que sa mare n' sortis,
L' Album 'l fa un ser felis
Causantli goig sense mida
Veure allí reproduhida
L' imatge de la que un día
Per donarli 'l ser moria
Donantli un bès sense preu
Y com qu' ell allí la veu,
Que la veu de nit, somia.

Per aquella dona indigne
Que després d' haver trahit
Lo seu confiat marit
De molt milló esposa digne,
Y cual deshonra ja !' signe
Logra que permeti Deu
Que alcansi de l' espós seu
Lo perdó al morir com just,
Sent al contemplar son bust
Remordiment del que feu.

Pel miserable tronera
Que á la seva joventut
Sols li havia ocorregut

Deshonrar las que ab ceguera
Ne sentían la primera
Flamarada del amor,
Al estar ferit de mort
Si 'ls seus retratos conserva
L' Album los sentits l' hi enerva
Omplint de dol, lo seu cor.

Per aquella esgarriada
Que al fons de 'l abím rodola
Y baixant al fanch endola
L' honor de sa desgraciada
Familia, que fou honrada,
L' Album lo seu dol aumenta
Servintli mols cops d' afrenta
Al veure allí retratats
Tots los seus parents honrats
Mentras qu' ella l' vici alenta.

Pels uns, es niu de ventura,
Pels altres es niu de dol,
Per uns poch, niu de consol,
Pels que més, niu d' amargura;
Passións que ré al mon detura
Fan espresar aixi al cor.
Puig que un album per dissort
Es lo que 'ls meus pares diuhen:
Una tomba pe 'ls que viuhen
Y una tomba pe 'ls qu' han mort.

JAUME ROIG Y CORDOMÍ.

PASSIONS PASSATJERAS

Donya Tecla Passarrius,
que vol passar per doncella,
sent moneda que no passa
per ser tant passada y lletja,
no passava 'l temps passant
parts de rosari, distreta
lo passava en lo balcó
escoltant ab complacencia
d' un passarell las passadas.
mirant los passos que feya
un trist passant de notari
que s' empassava per ella.
Passejantse amunt y avall
del passatje de las Euras
recordant lo temps passat
y passadas ocurrencias,
lo passant á cada pás
li passava per la deria
donar un pás per passar
los días prop sa passiega;
quant de sopte un' olla d' aygua
passada per la vaixela
vá deturar los seus passos
passantli mes que depresa
desde 'l cap á n' el clatell,
de lo clatell á la médula.

Tremolós mes que de rabia
d' efectes de la mullena,
de passiu se torná actiu
y de passifich en fera,
passant á vias de fet
ab quants passavan y reyan
veyent un Passant passat
per aygua (ó llexiu d' ayguera.)

Donya Tecla *traspasada*
de dolor tirava pestes
y 'l passarell dant *passadas*
se burlava de sas penas,
Tothom deturava 'l pás,
mil comentaris se feyan,
quant *passá* un municipal
y perque tots l' entenguessen
volgué parlá 'n catalá
no sabetne ni una lletra
convertint en pás de riure
lo qu' era pás de tragedia.

La moral d' aquest pás tragich
no es gens difícil de veurer.

«S' apaga 'l foch de l' amor
ab un olla d' aygua térbula.
Mestre que fá riure als noys
difícilment los governa;
qui sent passos, passa 'l temps
cap y al últim se 'l passejan.

BALDIRI CANDELAS.

¡VINGA BROMA!

Fa poch vareig enviar
uns treballs per LA TOMASA,
y ells com una bala rasa
aixís me van contestar:

«Barrila, volém barrila...
hi ha massa plors y floretas.»
¡No veus ara ab quinas tretas
lo Director se m' enfila?

Vaig quedar parat y fret
al moment... mes tot de prompte

qu' era boig vaig ferme 'l compte
puig reya com un ximplét.

¡Bona l' has feta, Nayach!
¿Qué 'n treus de passarne días
rumiant si rés de 'l qu' envias
pot servir per l' Almanach?

Ara ja es tart, no hi ha temps
per fé una cosa de broma.
¿Qué diable vol aquest home
que 'm surt ab tal contratemp?

Jo que 'm creya veure ja
mon nom ab lletras de motllo
y com los altres al rotllo
disposat sempre á lluytá,

Jo que 'm creya obteni el cor
d' una raspeta pitera,
fentli uns versos de primera
oferintli mon amor,
y dientli ab tó molt formal
que l' aymo, que la idolatro,
que la portaré al teatro...
(pagant ella lo que val.)

Jo que 'm creya figurá
entre escriptors de gran fama,
tenint mes éxit que 'l drama
Parricida?..... No... es veu clá,
que va tipa LA TOMASA;
que á n' en Ferrer y Codina
ni poch ni molt l' amohina
lo di: Aixó no fá per casa!
Ara ja ho sé; may més flors
may més aucells ni floretas;
rés... tancaré las aixetas
del manantial de los plors;
y desde ara estich posat
á fér riure á tot lo globo.....
Fóra tristor! que are 'm trobo
per lo deù Momo inspirat.

J. PRATS NAYACH.

Aquest es un carcamal que demà estarà malalt.

Com que son dos debutants casi no 's tocan los guants.

Molta pintura y res més; pero fan la pau després.

Com que 'l demés ja retorna, aquets dos 'ls dem de torna.

Aquest es un esquilat que sols fila l' estofat.

Com que ja ningú la vol s' agafa ab lo seu fiol.

Es fill... No gosa agafarla y te pór de trepitjarla.

Es pagès y 'l cap cigrany diu: Au, qu' es un cop ál' any!

Ja voldria havé acabat per pogué aná á l' escusat.

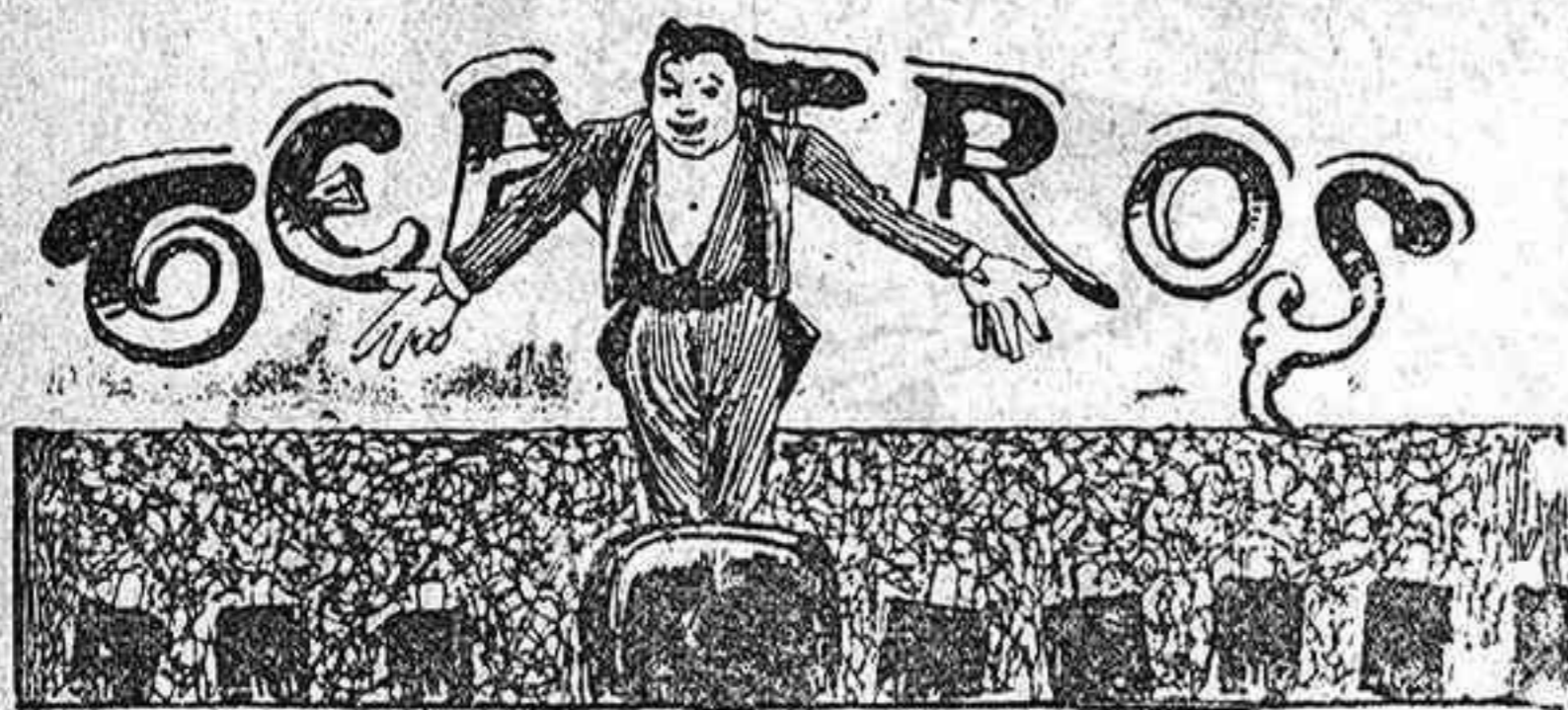
¡¡Hostia!!

Mins 89.

NOSTRE RETRATO

Donya Dolores Perlá distingida artista y considerada com la primera característica de Espanya. Es viuda del malograt y famós actor don Lluís Carceller, y actualment fa las delicias dels concurrents al favoregut Teatro del Tívoli.

En «Lo señor feudal» ha acabat de conquistar la simpatía del públich que la distingueix ab repetits aplausos y cridades en escena.

CIRCO BARCELONÉS.—Los novillos en *Polvoranca* ó las hijas de Paco Terneró, titol portugués com totas las obras del señor Ricardo de la Vega, obtingué en aqueix teatro un regular éxit. No 's pot negar que desde las primeras escenas s' hi veu la xisp: jant ploma del popular autor de *La canción de la Lola*, *Pepa la frescachona* y *A casarse tocan* aixis com també en los números musicals s' observa lo talent del primer compositor espanyol señor Barbieri. Se feren repetir varias pessas de música entre ellas lo notable concertant del según acte. Se distingiren en lo desempenyo las señoras Mateu y Mallen y los señors Colomé, Puig, Huervas é Intentas.

CATALUNYA.—Lo juguet lírich *Viva mi niña!* original dels señors Jackson Cortés y Rubio, agradá molt á la concurrencia per los molts xistes de que está impregnada y per la festiva música que l' adorna. En la execussió se distingí d' un modo notable lo señor Bosch, vejentse secundat ab acert per la senyoreta González.

Per lo dijous estava anunciat la primera representació de: *Panorama nacional*, bocet lírich en 1 acte y 5 quadros, original dels señors Arniches y Lucio ab música del mestre Brull, obra que en Madrit ha sigut la salvació de una Empresa.

Se estrenarán dos decoración degudas als reputats escenógratos señors Urgellés y Moragas.

Celebrarém que en Barcelona, son éxit sigui similar al de Madrit. Además s' está ensaijant *Juicio de faltas* y *El Milano* per posarlas á la major brevetat.

NOVEDATS.—Per la present setmana s' anuncia la primera representació del drama de Sardou: *Ferreol ó el crimen de Grand-Pré* que tan fou aplaudit en anteriors temporadas.

Además té en preparació *Felipe Derblay* y *Mas allá de lo digno*, drama nou, original del conegut escriptor don S. Gómila, autor del drama *Los santones de levila*.

TIVOLI.—Continúan las representacions de *El señor feudal* obtenint cada día major éxit. Sabem que la Empresa está preparant la *reprisse* de la sarzuela *Las mil y una noches* ab lo mateix sorprendent aparato que 's presentá en temporadas anteriors.

NOU RETIRO.—*El fuego de San Telmo*, sainete lírich dels señors Arniches, Cantó y Brull ha obtingut una perfecta execució per part de 'ls señors Larra y Tormo; respecte als demás artistas no están de molt á la altura que s' mereix una obra tan bona. La direcció escénica molt des-cuidada.

Al señor Larra actor que poseheix en tant alt grau, una *vis cómica* irreprotxable 'ns permeterém dirli que fora un dels millors actors cómichs que posehim en Espanya á no exagerar tant los papers. ¿Se corretjirá en algo? Molt ho celebrariam.

Tambés s' ha representat *Las niñas desenvueltas* sarzuela que obtingué extraordinari éxit l' estiu passat en lo teatro Calvo-Vico per la modesta companyia en la que hi formavan part las señoras Perlá, García y González además del señor Larra. La excusió que ara ha obtingut per la *companyia lirica de primer ordre* com anunciava la Empresa, ha sigut algo menos que regular, ja que sols se feu digne del aplauso del públich la senyora Segovia y 'l sobredit señor Larra.

La nova sarzuela *El gran polizonte* que 'ls autors han tingut la deferencia de fer que s' estrenés primer en Barcelona qu' á Madrit, logrará que..... s' acabés de representá. Es lo millor elogi que podem fer de tal *joya literaria y musical*. ¿Per ventura á Madrit no saben cantar responsos, que 'ns portan aquestas calamitats á Barcelona?

La obreta s' ha dit ser del señor Segovia y música de mestre Taboada. Lo públich no s' impacientá la nit del estreno per saber lo nom dels pares.

La Empresa d' aquest teatro té en preparació *Panorama nacional* per qual obra y ab motiu de volguerla presentar ab la deguda propietat hi fá algun gasto de consideració habent encarregat lo decorat al reputat escenógrafo señor Chía.

Celebraré obtingui bon éxit.

UN COMICH RETIRAT.

Mr. Thurston ha acabat los planos d' un barco que podrá anar de Espanya á New-York empleant solsament tres días y mitx en la travessía.

Las midas del colòs serán de 800 peus d' eslora y 80 de manga. La máquina haurá de desarrollar una forsa de 250.000 caballs y consumirá 3.500 toneladas de carbó per hora.

No 's diu si surtirá d' algún punt d' *Andalucia*.

Al parlar *La Publicidad*, del amó del Teatro Espanyol, diu: los señors Cabanellas.

¿Qui será l' altre Cabanellas que li ha sortit á don Antón? Deurá ser lo señor Fontan; l' actor nou de Novedats que va fer las *Tres Tirantas*.

Aquest diari acabarà per escriurer en *volapuk*.

Lo Submarí Peral ha fet las probas en alta mar ab un éxit cumplert.

¿Y dorchs y ara?... ¿Y els cent mil duros?... ¿Qué s' ha de fer?

Ara té 'l senyó Alisal un compromís molt formal que 'l coloca en grans apuros, perquè 'l qu' es los cent mil duros tornan á ser de 'n Peral.

(Segueix á la página 12.)

CONTRAST

— ¡Alssa gran!... ¡Que vas calènt!
Aixó si qu' es abrigall!
— Fèste cotxero, Climent.
— Que 'm posin un guarniment
com aquest, y 'm faig caball!

¡Apa que no hi sou á temps!

Los politichs han semblat aquesta setmana una colla de córbs disputantse un pollastre mort de frét.

Quin cridar! quins xanxullos! quins renèchs! quinas esclamacions!

Los uns: Ja os ensarronarém. Los altres Que 'ns ensarronan!... y protestas... y garrotadas y urnas p' els balcons y total per veurer qui arriba mes aviat dalt del candeler.

Nosaltres com que 'ls coneixém á tots y sabém que tan res de bo son los uns com los altres, 'ns hem estat á caseta sentne espectadors d' aquesta comedia política.

Es vritat que els qu' han pogut han fet la patota; pero 'ls altres perque no han pogut no l' han feta.

¡¡Quina colla d' embusteros tots plegats!!

Tot questió de rals.

Al Sr. Marqués li deu fer poca gracia lo que sempre 's rumia, mister *Gasulli*.

Diu: ¿Tè; vols ser reelegit? jo també; ara si vols ser concejal també 'n seré jo.

Es lo soldat de 'ls *Magiars* y l' altre lo *marqués llèch*.

Lo general Primo de Rivera diu que es molt deficient lo servey d' incendis á Madrit.

Ja es vritat; pero lo general no ho ha vist fins que s' ha cremat la casa seva.

Nosaltres coneixém á un dependent que lo treuhen de per tot, per lladre, y l' amo que te actualment farà com lo Sr. Primo: se 'n adonará quan se li cremi la casa.

Y també sigui *primò* com lo general.

En Castelar diu que los revolucionaris li van fer sufrir mes martiris que los de Cristo en la Creu.

Home, vosté y Cristo van sufrirlos perque van volguer; sols que Cristo va redimir lo género humá y vosté no ha redimit á ningú?

¿Oy, possibilistas?

Tots diuhen que si.

Felicitém al inteligent industrial Sr. Gualdo per haver triunfat la seva candidatura en las eleccions per concejals.

A las pobres víctimas de Horta no 'ls hi ha valgut ni lo tancar l' establiment á las nou del vespre.

A Cafreria tampoch hi val.

Lo jove pintor Sr. Camins té una exposició de quadros en casa Parés que recomenem als aficionats.

No fa molt que dit artista va exposarne tres ó quatre y á poch d' exhibits ja ostentavan l' agradable *epigrafe* de: *vendido*.

De l' era d' una casa de pagés d' Alemanya, la setmana passada una áliga colossal va arrebatat á una criatura de dos ó tres anys.

Uns pajesos qu' estavan dins de la casa van sortir de prompte, dant horrosos crits que, logrant espantar á aquella fera del Espay, va deixar caurer á la criatura desd' una alssada de mes de vint metros, dant la casualitat qu' anès á parar dins d' una bassa d' aygua de la que fou extrema immediatament sens altre resultat, que los vestidets destrossats y una petita esgarrinxada en una cama,

Sentim de tot cor la gravetat en la malaltia qu' está sufrint lo nostre amich Sr. Agustí, arcalde de S. Martí de Provencals. Li desitjém un prompte alivio.

¿Qué diria l' autor del insuls Adefessio-porqueria: Lo Plet de 'n Baldomero, quan llegeixi lo discurs de 'n Tobir? Quedaria blau!

En lo *Centre Català* de Buenos Aires se efectuà una funció á benefici dels habitants de Puigcerçós.

Formava part del programa lo drama en 3 actes del nostre director Sr. Ferrer y Codina *Un gefe de la coronela* y en los entreactes D.ª Carme Rovira en lo piano y D. Climent Ibar-guren en lo violí, executaren pessas musicals escullidas.

Ja 's parla de fer algo prácticich per alivio dels habitants de Puigcerçós.

Veyam quants trimestres es passarán parlantne.

¡Quina calma!

Fa tres días estavan tres subjectes sentats á una taula del café d' un dels teatros d' aquesta capital, quan va passar devant d' ells cert subjecte á qui molts de vostés conéxen.

Un dels tres vá dir als seus companys: ¡Veyéu aquest mestre? lo várem treurer de casa per... y després d' aquest *per*, va fer un moviment ab los dits com si fes un *arpègio* d' arpa.

Mes endevan ja 'ls dirém lo nom del aludit, no clar, pero prou perque siga lo mateix; ara estém recullint dâtos per poderlohi fèr mes bon pés.

Nostre digníssim Gobernador don Lluís Antúnez está completament restablert de la indisposició que tenia.

Ho celebrém cordialment.

Sembla que la companyia de Palencia no actuará en lo Teatro Principal com se venia assegurant y que en son lloch debutará una companyia d' opereta.

Vinga.

Abans de poch sembla que 's procedirá á la venda dels terrenos hont estava emplantat lo *Teatro Espanyol*.

Fins abans d' ahir 4 de Decembre, no publicá *La Publicidad* lo discurs pronunciat per lo seu *quesa* Castelar en la Sorbona, lo 16 de Novembre.

Es veu que 'l serveix de parroquiá.

Sempre son los primers, comensant per la cúa.

A quins temps hem arriat!...

L' actor Sr. Cepillo, lo día del debut en lo teatro de Málaga y abans de comensar la funció, va presentarse en escena á dir al públich que l' obra que s' anava á representar podia escoltarla la nena mes candorosa.

Aquí si que los comentaris hi están en vaga.

A Nova York tindrà lloch una exposició sobre un inmens paraygua que casi cubrirá tota la ciutat.

Per pujarhi hi haurá infinitat de models d' ascensòrs que servirán per reclam als seus respectius fabricants.

Veyam si després 'n projectarán alguna de submarina.

Aquestos Yankes es pensan lo que no pensa... en Sagasta, qu' es l' espanyol que pensa més.

Per varios periódichs de Madrit, hem vist lo notable éxit que ha tingut lo juguet en 1 acte, titolat: *Redoble* original de don Gabriel Merino, director de *La España Artística*.

Lo felicitem per lo brillant resultat de son primer ensaich escénich.

SECCIO REGILIOSA

SANT DEL DIA.—Palo santo.—Funció ab las sevas corresponsents garrotadas y urnas cayent per las finestras en l' iglesia de Sant Andreu.

Vá predicar lo pare Pujol y es váren seguir alguns monuments ab molt *ordre y compostura*.

No hi va haver cap desgracia personal y aixó que 's van desfer alguns grans de varios rosaris.

QUARANTA HORAS.—Segueixen las missions á Tarrasa, ab molta por, per obrirse las portas per la part de dins sent un obstacle per las fugidas precipitadas.

ESPECTACLES

CIRCO ELECTORAL.—Gran funció de prestidigitació.

*Las urnas milagrosas ó
Lo miracle dels pans.*

Finalisarà l' espectacle ab lo proverbi curiós en un acte:

Lo qu' es veu y lo que no 's veu.

L' entrada costa alguna garrotada.

TEATRO DEL CID.—Després de tocar la marxa *espanyola* es posará en escena lo drama trágich en molts actes:

Un lladre de Sierra Morena.

Se suplica á los concorrents no s' treguin la mà de la butxaca del rellotje.

Finalisarà la funció ab la pessa nova:

Un esmorsá d' alegría.

Entrada de *Franch...*

Está en estudi: *La pérdua d' una breva.*

DECEMBRE

Aquesta paraula deriva de la llatina *December*, (Dé-cimo) per ser aquest lo lloch qu' ocupava aquest mes en lo antich calendari romá.

Correspon á aquest mes lo signe del Zodiach *Capricorn*, representat per una cabra.

Los antichs consagravan aquest mes á *Vesta* dehesa del foch celebrant festas saturnals equivalentas al nostre carnaval.

Telégramas

Toión 3, 4 tarde.—Lo submarí—Gymnote—ha efectuat las probas definitivas ab un éxit assombrós.

Reyna aquí y á París un entusiasme indescriptible.—Mr. Carnot de l' alegría s' ha reconciliat ab monsieur Boulanger.

S' ha donat ordre de construir immediatament tres submarins que per are es dedicarán á la pesca de musclos.

Habana 31, 8 mati.—Cobrats 800.000 duros.—Ja 'm trovo molt millor. Tranquilitat en tota l' Isla.

Ja podeu dir que vinga á seurer un altre perque...

Mi capital está en un trís
y hay que tener mucho de aqui....

CANSALADA.

Madrid 4, 8 nit.—S' han efectuat las eleccions municipals en tota Espanya ab una legalitat qu' ha sigut l' admiració del mon y lo seu satélit.

No hi ha hagut mes que garrotadas, algunas urnas tiradas per los balcóns y alguns ulls de vellut.

MONGERA.

CORRESPONDENCIA

SE CONTESTARÁ LA SETMANA ENTRANT

1,000.000,000 CROMOS
LITOGRAFIA BARCELONESA de
RIBERA Y ESTANY

En aquest acreditat establiment s' hi trovará un estensissim assortit de Cromos de tots preus y classes, especialment per felicitacions de Serenos, Vigilants, dependents de Barberías, mozos de Cafés, &&&

Tambè podém oferir al públich, tarjetas per las próximas festas arregladas baix modelo ó capritxo dels interessats, ab gran prontitut, esmero y baratura.

Carrer de S. Pau N.º 56

SORTIRÁ Á LLUM, LA SETMANA ENTRANT

Almanach de La Tomasa

2 RALS exemplar—S' ESTÁ ENCUADERNANT

Además dels dibuixos y vinyetas de reputats artistas extranjers, ilustrarán nostre almanach treballs inédits de nostres celebrats dibuixants Srs. Amigó, Cilla, Coll, F., Ferrer, Gomez, K. Mins, Labarta, Mestres, Miró, Pahissa, Planas, Punts Suspensius y Vazquez.

En lo test que es escullit hi figuran treballs inédits dels nostres millors escriptors y poetas, entre los que contem als Srs. Alsina, Ayné, Bovi, Calvet, Coca y Collado, Codolosa, Ferrer y Codina, Gimferrer, Guanyabens, Martí, Marull, Palá, Ribot, Roure, Soler, & &.

SORTIRÁ Á LLUM, LA SETMANA ENTRANT

ENSOPEGADAS

—Que 'm sabria dir quin' hora es?
—¡¡¡La que vulgui!!!

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

ACENTÍGRAFO

Lo total de la Mercé
m' assegura que lo tot no ve.
PLUMERO DE LA BLEDA.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 3.—Consonant.
- 45.—Pronom.
- 624.—Utensili per beure.
- 6788.—Animal.
- 62337.—Prenda de vestir.
- 123478.—Totas las casas en tenen.
- 6738217.—Eyna de fuster.
- 12345678.—Regne de Europa.
- 4234567.—Animal.
- 174747.—Producte d' una planta.
- 12332.—Utensili per beure
- 3747.—Animal.
- 674.—Son rival.
- 87.—Nota musical.
- 5.—Vocal.

C. SALA.

GEROGLIFICH

IV
ET
OOO
•N
V

CALDERON DE VALCARCA.

XARADA TARJETA

D.ª Total Prima-terça

Modista

Carrer de St. Hu-dos n.º Dos
QUIMER MORA

XARADA

En Total á la Hu-dos
Tres dia qu' es van casa
Un anell li regalá
Que n' era molt preciós.

K. NALEJAS.

ANAGRAMA

Sap tant de jugá al billar
lo fill gran d' en Pau Cabot
que 'n care no tot la tot
la partida ja ha guanyat.

D. BARTRINA.

PROBLEMA

Descompondre el número 100 en
quatre cantitats que sumadas, restadas,
multiplicadas y divididas dos vegadas
per un mateix número, donguin el ma-
teix resultat.

J. F.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—Cor-tes.
Endevinalla.—Carbassa.
Acentígrafo.—Cubá Cuba.
Sinonimia.—Set.
Trenca-caps.—Las carbassas de Monroig
Logogrifo numérich.—Carmen.
Geroglífich.—Com mes comtes mes
deutes.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 ptas.
Cuba y Puerto Rico id.	2 " "
xtranger id.	2'50 " "

NOTA—Tota reclamació podrá diri-
girse á la Administració y Redacció del
periódich. carrer de Sant Pau, n.º 56,
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña